

TÉMA: Infantilizace papoušků v zájmovém chovu z pohledu kulturní antropologie

AUTOR: Marek VEVERKA

VEDOUCÍ BP: doc. PhDr. Jan Horský, Ph.D.

Předložená práce se věnuje antropologickému studiu vztahů chovatelů a jejich papoušků, který autor nahlíží jako infantilizující. Práce je rozdělena do teoretické a empirické části. Práce je velmi přehledná, po formální stránce velmi kvalitně zpracovaná. Autor pracuje koherentně s odbornou literaturou, cituje, parafrázuje, vede polemiku a rozvíjí vlastní úvahy. Téma je aktuální, stejně tak použitá literatura. Jazyková stránka práce je velmi zdařilá.

Teoretická část práce je velmi zevrubně pojatá. Autor se na vztah člověk-zvíře dívá z velmi komplexního pohledu a počátky odborného antropologického zájmu o tento jev sleduje až k samotným počátkům disciplíny. Oceňuji autorův přehled v literatuře, kterou umí vhodně členit, diskutovat a porovnávat. V této pasáži se čtenář postupně dozvídá o prapočátcích oborového zkoumání zvířat a jejich vztahu k člověku (či naopak), přes současný vývoj antrozoologie až po současné bádání ve vztahu k papouškům i českému přínosu v této oblasti. Struktura této části práce vhodně vede čtenáře od obecného ke konkrétnímu a připravuje jej na další část textu. Aniž bych to mínil jako kritiku, protože již předložená podoba této kapitoly je nadstandardní, chybí mi při velmi erudovaném vhledu do tématu jeho zhodnocení také z pohledu studentů – absolventských prací. Autor se věnuje odborné i laické rovině, ale tuto rovinu opomíjí, přitom některé kvalifikační práce by mohly být také zajímavé pro sledování vývoje odborného či zájmového diskursu.

Empirická část je obdobně jako ta teoretická velmi propracovaná, strukturovaná, přehledná, formálně i obsahově dobře zpracovaná. Oceňuji propojení vlastního sběru dat s autoetnografií. To považuji za velmi přínosné. Přesto se domnívám, že by této části prospělo zamyšlení nad reflexivitou a pozicionalitou autora ať už v úvodu do empirie anebo při jejím zhodnocení. Výzkumný vzorek, jeho kvalitu a replikabilitu, považuji za adekvátní. Hloubku analýzy a interpretace za velmi kvalitní. Nejvíce oceňuji strukturovanost myšlenek, kdy autor v žádném okamžiku nenechává čtenáře pochybovat o tom, kam se myšlenky ubírají a kam směřuje celý text a jeho závěry. Možná bych jen upozornil, že v několika místech mám pocit, jako by autor generalizoval závěry ze získaných dat (kap. 3.7.1 – jde však nejspíš o formulační (ne)obezřetnost).

Závěr práce je také příjemným překvapením, protože není jen pouhým shrnutím, jak tomu často bývá, ale je to skutečné uzavření tématu s autorovou schopností abstrakce.

Otázky k diskusi:

1. Autor zmiňuje mnoho podob a názvů oboru věnujícímu se vztahu lidí a zvířat. Do jaké konkrétní kategorie by autor zařadil a jakým konkrétním názvem by pojmenoval svůj vlastní výzkum či přístup?
2. Autor rozděluje svou výzkumné zaměření na dva přístupy – Fids jako důsledek členství v komunitě a jako absence/suplementace sociálních vztahů. K tomu bych měl dva dotazy:

- a. Toto členění vychází odkud? Z literatury či vlastní zkušenosti nebo nějakých deduktivních předpokladů?
- b. Uvažoval jste nad tím, že by toto členění mohlo být jakýmkoliv způsobem formativně zavádějící, anebo zda by nemohla existovat ještě jiná příčina vzniku fids?

Na základě výše uvedeného doporučuji práci k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou VÝBORNĚ.

V Praze dne 27. 8. 2024

PhDr. Adam Horálek, Ph.D.